



PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii

2010/2106(INI)

12.11.2010

OPINIA

Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii

dla Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego
i Bezpieczeństwa Żywności

w sprawie zielonej księgi Komisji pt. „Ochrona lasów i informacje o lasach
w UE: przygotowanie lasów na zmianę klimatu”
(2010/2106 (INI))

Sprawozdawczyni: Lena Ek

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii zwraca się do Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że drzewa w fazie wzrostu wychwytyją dwutlenek węgla z atmosfery i są istotnym źródłem i ujściem przepływów dwutlenku węgla, a ponieważ europejskie lasy zajmują coraz większe obszary, szacuje się, iż poziom dwutlenku węgla w biomasie drzewnej w Europie zwiększa się obecnie w tempie 116 mln megaton rocznie;
- B. mając na uwadze, że według Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ (UNECE) długoterminowa tendencja zwiększania pokrywy leśnej w Unii Europejskiej jest stabilna,
- C. mając na uwadze, że łączny obszar lasów i innych zalesionych obszarów w Europie wynosi 177 mln hektarów, obejmując 42% jej powierzchni lądowej;
- D. mając na uwadze ogromną różnorodność warunków naturalnych w poszczególnych regionach leśnych Europy, od lasów subarktycznych po śródziemnomorskie i od lasów alpejskich po nizinne, łącznie z obszarami zalewowymi i deltami,
- E. mając na uwadze, że dzięki lasom utrzymują się miliony robotników, przedsiębiorców i właścicieli lasów; mając również na uwadze, że lasy w znacznym stopniu przyczyniają się do wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i dobrobytu;
- F. mając na uwadze, że w 2005 r. obroty w sektorze leśnym wyniosły 380 mld EUR, co stanowi ok. 9% PKB w Europie,
- G. mając na uwadze, że zrównoważona gospodarka leśna, w tym ochrona lasów, ma kluczowe znaczenie dla utrzymania różnorodności, zdrowia i odporności lasów;
- H. mając na uwadze, że lasy, w stosunku do których prowadzi się aktywną i zrównoważoną gospodarkę leśną, są jednym z najskuteczniejszych narzędzi pochłaniania CO₂ z atmosfery,
- I. mając na uwadze, że sektor leśny ma szczególnie duże znaczenie na obszarach wiejskich oraz że 350 000 przedsiębiorstw działających w przemyśle leśnym zatrudnia około 3 mln ludzi, tj. 8.6% siły roboczej w europejskim przemyśle wytwórczym,
 1. z zadowoleniem przyjmuje pogląd Komisji, zgodnie z którym lasy powinny być postrzegane jako jeden z najważniejszych elementów osłabiających czynniki przyczyniające się do zmiany klimatu, np. przez wychwytywanie CO₂ z atmosfery; podkreśla, że zrównoważona gospodarka leśna, w tym ochrona lasów i odbudowa lasów dostosowana do różnych warunków w całej Europie, ma decydujące znaczenie dla UE w realizacji jej celów klimatycznych i dla ochrony leśnej różnorodności biologicznej, która jest źródłem licznych usług ekosystemowych (zaopatrywanie użytkowników w drewno oraz usługi z zakresu magazynowania dwutlenku węgla i ochrony przed klęskami żywiołowymi) oraz usług kulturalnych (w postaci zrównoważonej turystyki),

które są niezbędne dla społeczeństwa;

2. uważa, że zdecydowana polityka zwalczania zmiany klimatu jest w pełni zgodna z ambicją dalszego rozwoju przemysłu leśnego jako istotnej gałęzi przemysłu w Europie; uważa, że przemysł leśny powinien się dalej rozwijać, by w przyszłości nadal mógł przyczyniać się do trwałego wzrostu gospodarczego, tworzenia nowych miejsc pracy i zwalczania zmiany klimatu;
3. zwraca uwagę, że w niektórych państwach członkowskich sektor leśny już teraz jest ściśle oparty na zasadzie zrównoważonego rozwoju, podczas gdy w innych zasady zrównoważonego rozwoju nie zostały w tak dużym stopniu zastosowane do leśnictwa; przypomina, że UE musi dopilnować, by każde państwo członkowskie pomogło we wdrażaniu zrównoważonej gospodarki leśnej w prawdziwym tego słowa znaczeniu; zwraca uwagę, że UE mogłaby utworzyć ośrodek wiedzy, którego celem byłoby dostarczanie państwom członkowskim niezbędnych informacji;
4. podkreśla, że europejskie inicjatywy leśne powinny mieć na celu zarówno dostosowanie lasów do zmiany klimatu, jak i śledzenie i poprawę ich ochrony, w szczególności na przykład w odniesieniu do siedlisk wysokiej jakości;
5. zwraca uwagę na potencjalną wartość dodaną europejskiej koordynacji informacji o lasach i nadzoru nad realizacją celów dostosowania do zmiany klimatu, a także celów dotyczących łagodzenia tej zmiany i energii ze źródeł odnawialnych oraz najlepszych praktyk w zakresie wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarki leśnej, w szczególności z uwagi na transgraniczny charakter istniejących wyzwań;
6. wzywa do utrzymania spójności między poszczególnymi strategiami politycznymi UE w zakresie leśnictwa, rolnictwa, odnawialnych źródeł energii, różnorodności biologicznej i innych kwestii związanych z ochroną środowiska, a także między strategiami dotyczącymi przemysłu i badań oraz strategią UE 2020;
7. podkreśla potrzebę zwiększenia konkurencyjności w sektorze leśnym poprzez inwestowanie w innowacje, badania i rozwój mechanizmów rozpowszechniania wiedzy;
8. zwraca uwagę, że niektórymi z największych wyzwań stojących przed lasami w Europie są pożary lasów, wylesianie, utrata różnorodności biologicznej, a tym samym obniżona odporność lasów, rozprzestrzenianie się gatunków inwazyjnych, pasożytów i szkodników i innych chorób lasów; zauważa, że UE powinna stawić czoła tym wyzwaniom za pomocą inicjatyw na rzecz współpracy i informacji;
9. wzywa Komisję, państwa członkowskie i władze regionalne do znacznego zwiększenia roli lasów w ochronie przed powodzią, osuwiskami ziemnymi, pożarami, utratą różnorodności biologicznej i ekstremalnymi katastrofami wywołanymi zjawiskami pogodowymi, przy jednoczesnym uwzględnianiu aspektów ochrony przeciwpowodziowej w opracowywaniu systemów informacyjnych oraz tworzeniu systemów pomocy finansowej dla lasów;
10. zwraca uwagę na znaczenie ogólnoświatowej współpracy – zarówno administracyjnej, jak i naukowej – w zakresie wyznaczania norm, najlepszych praktyk i transferu technologii

oraz wiedzy specjalistycznej, zwłaszcza w kontekście systemu ograniczania wylesiania i degradacji lasów (REDD); wskazuje również, że sprawiedliwego podziału korzyści płynących z systemu REDD nie da się osiągnąć bez aktywnej współpracy i wymiany najlepszych praktyk; podkreśla znaczenie programu GMES w sporządzaniu map, nadzorze i ewidencji obszarów leśnych na szczeblu europejskim i międzynarodowym oraz rolę zebranych w ten sposób informacji w prowadzonych przez ONZ negocjacjach w sprawie zmiany klimatu;

11. zwraca uwagę na konieczność zrównoważonej gospodarki leśnej oraz utrzymania produkcyjnych i ochronnych funkcji lasów – obok ich ogólnej rentowności – i podkreśla potrzebę podniesienia odporności lasów UE w kontekście zmiany klimatu i utraty różnorodności biologicznej;
12. podkreśla potrzebę odpowiedniego uwzględniania poszczególnych wyzwań dla strategii politycznych w całej UE; zwraca uwagę w szczególności na różne ekosystemy, rozbieżności w strukturze własności lasów oraz zróżnicowanie wyzwań klimatycznych w poszczególnych częściach Europy; podkreśla potrzebę dokonywania pomiarów i prowadzenia monitoringu na odpowiednim szczeblu – lokalnym, regionalnym, krajowym lub unijnym;
13. przestrzega przed nieograniczoną biznesową eksploatacją zasobów leśnych, prowadzącą bardzo często – zwłaszcza w przypadku lasów naturalnych – do ich nieodwracalnego zniszczenia;
14. podkreśla ważną rolę lasów w gospodarce krajowej, zwłaszcza w rozwoju regionalnym, szczególnie na obszarach wiejskich, gdzie sektor leśnictwa znacznie przyczynia się do wzrostu gospodarczego, zatrudnienia, dobrobytu, konkurencyjności i atrakcyjności danego terenu;
15. podkreśla, że ponieważ przepisy dotyczące sektora leśnego mają wpływ na miliony drobnych właścicieli lasów, polityka leśna powinna zawsze równoważyć poszanowanie praw właścicieli z wymogiem wytwarzania dóbr publicznych;
16. zwraca uwagę, że sektor leśny należy z natury do zintegrowanej polityki regionalnej i obszarów wiejskich, co należy wziąć pod uwagę w dyskusjach nad przyszłością WPR po 2013 r., oraz że konieczne jest również określenie zapotrzebowania na środki dotyczące sektora leśnego;
17. uznaje, że w niektórych przypadkach farmy wiatrowe mogą być lokalizowane na obszarach zalesionych; uważa, że środki dotyczące odnawialnych źródeł energii i ochrony lasów nie są sprzeczne, ale wzajemnie się uzupełniają;
18. uznaje znaczenie utrzymywania lub zwiększania zasobów leśnych w UE, zwłaszcza w państwach członkowskich, w których w większej mierze występują ekstremalne warunki pogodowe i skutki zmiany klimatu, gdyż lasy i obszary zalesione przynoszą znaczne korzyści społeczno-gospodarcze i środowiskowe; uważa też, że środki na rzecz ochrony lasów powinny być ukierunkowane na takie zapobieganie i dostosowywanie, które nie prowadzą do utraty przez lasy ich funkcji produkcyjnych, ekologicznych i społecznych;

19. jest zdania, że surowce drzewne mogą stanowić niskoenergetyczne substytuty materiałów energochłonnych, takich jak stopy metali, plastik i beton, szeroko stosowanych w budownictwie i innych sektorach przemysłu; wskazuje na ryzyko nadmiernej regulacji prowadzącej do zmniejszenia konkurencyjności wyrobów z drewna w porównaniu z wyrobami ze wspomnianych materiałów nieodnawialnych;
20. zwraca uwagę na potrzebę poświęcenia uwagi łańcuchowi dostaw surowców i wytworzonych produktów w celu zagwarantowania legalnego handlu i ochrony lasów; podkreśla, że zarządzanie łańcuchem dostaw może pomóc w wyrównywaniu szans, gdzie kluczową rolę odgrywa zaangażowanie zainteresowanych stron i wspólne działania;
21. wzywa do zachowania czujności i ścisłego monitorowania zasobów leśnych, aby strategie bioenergetyczne oraz wszelki wzrost poziomu zbioru biomasy nie doprowadziły do zmniejszenia potencjału magazynowania dwutlenku węgla przez lasy i nie stanowiły przeszkody dla realizacji celów związanych ze zmianą klimatu;
22. podkreśla niekwestionowane znaczenie obszarów leśnych w zakresie bezpieczeństwa publicznego, jako zabezpieczenia siedlisk ludzkich przed negatywnymi skutkami działań czynników naturalnych;
23. zwraca uwagę, jak ważne jest, by środowisko biznesowe zdało sobie sprawę z korzyści płynących z wiarygodności i rozgłosu oraz z innych korzyści finansowych wynikających z jego zaangażowania w zachowanie różnorodności biologicznej i ochronę lasów;
24. podkreśla konieczność nasilenia polityki komunikacyjnej i informacyjnej w celu zapewnienia zrównoważonej gospodarki leśnej, dostosowania do zmiany klimatu, informowania społeczeństwa i zachęcania go do korzystania z drewna dostarczanego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju;
25. zwraca uwagę na znaczenie wymiany najlepszych praktyk dotyczących sposobu, w jaki przedsiębiorstwa i gałęzie przemysłu mogą przyczynić się do osiągnięcia celów bioróżnorodności poprzez refleksję nad cyklem życia produktów oraz w jaki mogą powiązać ochronę bioróżnorodności z generowaniem zysków;
26. stwierdza, że Europa ma niezaprzeczną wiedzę fachową w zakresie leśnictwa, która jest owocem praktyk w tej dziedzinie wynikających z długiej tradycji; wzywa jednakże do dalszych działań w zakresie badań, szkoleń, komunikacji i informacji dotyczących zagrożeń dla lasów i leśnictwa wynikających ze zmiany klimatu, jak również do długoterminowego planowania przez władze regionalne i państwa członkowskie we współpracy z zainteresowanymi stronami i Komisją; uważa, że nadal konieczne są dalsze badania w zakresie pochłaniania CO₂ przez różne typy lasów;
27. wzywa do dalszych działań w zakresie badań, edukacji i informacji dotyczących zagrożeń dla lasów i leśnictwa wynikających ze zmiany klimatu, jak również do długoterminowego planowania przez sektor leśnictwa, regiony i państwa członkowskie; podkreśla konieczność lepszej koordynacji europejskich i krajowych programów badawczych w zakresie zagrożeń dla lasów i leśnictwa wynikających ze zmiany klimatu; wzywa Komisję, by zbadała możliwość utworzenia strony internetowej stanowiącej punkt odniesienia oraz zawierającej cyfrową ewidencję obszarów zalesionych i rodzajów

działalności dozwolonych na tych obszarach, obszarów NATURA i rzadkich ekosystemów, by lepiej informować organy państwowe, obywateli i przedsiębiorstwa;

28. podkreśla, że zdolności adaptacyjne lasów mogą mieć pozytywny wpływ na kompleksy leśne i na przemysł leśny, jeśli chodzi o globalne konsekwencje zmiany klimatu; wzywa zatem do zwiększenia wsparcia finansowego na rzecz badań nad zdolnościami adaptacyjnymi;
29. podkreśla konieczność lepszej koordynacji oraz poprawy działań informacyjnych w ramach UE, a także pomiędzy UE i państwami członkowskimi; uważa, że jednym ze sposobów osiągnięcia tego byłoby podjęcie się przez jeden dział Komisji roli aktywnego koordynatora wszystkich działań Unii związanych z leśnictwem; wzywa Komisję do zbadania i przedstawienia propozycji stworzenia takiej funkcji w ramach jednej dyrekcji generalnej;
30. podkreśla potrzebę opracowania strategii dotyczącej instrumentów finansowych na rzecz osiągnięcia światowych i unijnych celów dotyczących leśnictwa wraz z wymianą najlepszych praktyk między państwami członkowskimi; zwraca się do Komisji o przedstawienie wyników badania przed końcem 2011 r.;
31. uważa, iż przemysłowa eksploatacja zasobów leśnych dostarczających drewna jako surowca dla przemysłu chemicznego lub półfabrykatu do produkcji materiałów budowlanych powinna dotyczyć głównie plantacji leśnych; przestrzega przed niekorzystnymi skutkami prywatyzacji bogactw naturalnych krajów członkowskich, w tym lasów;
32. wzywa Komisję do opracowania i śledzenia na szczeblu europejskim i krajowym wskaźników dotyczących lasów i ich funkcji (np. zadrzewienia, zdolności do odnawiania się, zdolności do magazynowania wody w glebie, stopnia erozji, obszarów do zalesienia itd.);
33. zaznacza, że na obszarach suchych i na terenach zagrożonych pustynnieniem należy w większym stopniu prowadzić zalesianie gatunkami produktywnymi, co przyniesie korzyści mieszkańcom i przyczyni się do ich udziału w zadaniach dotyczących ochrony lasów i walki z ogniem;
34. uznaje fakt, że w krajach położonych nad Morzem Śródziemnym lasy mają szczególne znaczenie ze względu na ich zdolność do obniżania temperatury i równoważenia cyklu wodnego, w związku z czym zalesianie powinno być poprzedzane badaniami naukowymi wskazującymi poszczególne odmiany i miejsca najodpowiedniejsze z punktu widzenia ochrony gleby i przechwytywania wód deszczowych;
35. zachęca państwa członkowskie i Komisję Europejską, by nadal zwalczały nielegalny wyręb i handel uzyskanym w ten sposób drewnem, gdyż przez to przyczynią się do przeciwdziałania wylesianiu, niszczeniu lasów i utracie różnorodności biologicznej;
36. uważa, że – ze względu na ich znaczenie w wychwytywaniu CO₂ – w kontekście walki ze zmianą klimatu drzewostany rolne powinny być oceniane tak samo, jak tradycyjne lasy nieproduktywne.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	9.11.2010
Wynik głosowania końcowego	+ : 44 - : 0 0 : 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Jean-Pierre Audy, Ivo Belet, Bendt Bendtsen, Jan Březina, Giles Chichester, Pilar del Castillo Vera, Lena Ek, Ioan Enciu, Gaston Franco, Adam Gierek, Fiona Hall, Romana Jordan Cizelj, Arturs Krišjānis Kariņš, Philippe Lamberts, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Marisa Matias, Judith A. Merkies, Angelika Niebler, Jaroslav Paška, Aldo Patriciello, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Michèle Rivasi, Paul Rübig, Amalia Sartori, Francisco Sosa Wagner, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Ioannis A. Tsoukalas, Claude Turmes, Vladimir Urutchev, Adina-Ioana Vălean, Kathleen Van Brempt, Alejo Vidal-Quadras, Henri Weber
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	António Fernando Correia De Campos, Andrzej Grzyb, Jolanta Emilia Hibner, Silvana Koch-Mehrin, Ivari Padar, Vladko Todorov Panayotov, Peter Skinner, Silvia-Adriana Țicău, Catherine Trautmann